

Analýza pojištění obecné odpovědnosti

Petr Jedlička

Obsah

3	Úvodem
4	1 Pojištění odpovědnosti v občanském životě
10	2 Pojištění odpovědnosti podnikatelů
18	Přílohy

Úvodem

Je nesporným faktem, že propojištěnost v odvětví obecné odpovědnosti se v ČR nachází výrazně pod evropským průměrem. Základní srovnání nám poskytují agregované statistické údaje evropského orgánu dohledu EIOPA umožňující získat např. průměrné pojistné na jednoho obyvatele. Tato data ukazují, že v ČR vychází průměrné pojistné u pojištění všeobecné odpovědnosti ve výši 44 eur, zatímco celoevropská hodnota odpovídá 91 eurům na jednoho obyvatele – jde tedy o více než dvojnásobek. Uvedený výsledek průměrného pojistného na jednoho občana ČR implikuje celkové předepsané pojistné pro všeobecnou odpovědnost ve výši 12,7 mld. Kč za rok. Tento údaj, uveřejněný EIOPA, koresponduje také s publikovanou statistikou ČNB. Zde je celková hodnota předepsaného pojistného odpovědnostního pojištění (vždy důsledně bez pojištění odpovědnosti z provozu vozidel) složena ze tří částí: První se týká zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů za pracovní úrazy zaměstnance;

roční předpis zde činí cca 6,4 mld. Kč. Druhá se vztahuje k odpovědnostnímu pojištění u podnikatelů, s ročním předpisem 4,6 mld. Kč, a poslední část souvisí s odpovědnostním pojištěním v občanském životě, kde se jedná o částku ve výši 1,7 mld. Kč.

Z uvedených tří segmentů (kdy platí, že u každého z nich lze téma pojištění odpovědnosti v ČR dále rozvíjet) se nejprve zaměříme na třetí „podmnožinu“ celého odvětví. Ta je sice aktuálně ročním objemem nejmenší, nej- přímočařejí však ukazuje limitace a rizika pro občany způsobené právě vlivem nedostatečné propojištěnosti. Naznačuje také potenciál pro další rozvoj tohoto odvětví. Dále představíme provedenou analýzu propojištěnosti v pojištění obecné odpovědnosti podnikatelů.

Celé téma je velmi aktuální, a to i vzhledem k růstu rizika při navyšování odškodného vlivem nového občanského zákoníku (NOZ), které uvedeme na základě výsledků dopadů NOZ na škody na zdraví. ●

1

Pojištění odpovědnosti v občanském životě

Přehledy stávající situace

Výroční zpráva České asociace pojišťoven (ČAP) poskytuje v rámci tabulek řady E statistické údaje dle jednotlivých produktů, nejde však již do detailu, nakořli jsou v rámci těchto produktů nebo produktových skupin zastoupena krytí jednotlivých rizik. Tzn. že např. u pojištění domácnosti již nelze z tohoto přehledu pro celý produkt odhadnout jednotlivou alokaci pojistného, počtu a objemu škod ani dalších hlavních ukazatelů na rizika typicky krytá v rámci tohoto produktu (vloupání, požár, ale i občanská odpovědnost). Podobně v rámci havarijního pojištění platí poskytované výsledky ve *Výroční zprávě* za celek produktu, ale neřeší rozdělení na jednotlivá rizika v oblasti havarijního pojištění – nejen havárie, ale i vandalizmus, krádež, živly apod. Nicméně s přihlédnutím k výsledkům za samostatně řešená rizika pojištění odpovědnosti (průměrné pojistné vychází na 440 Kč za rok) a za předpokladu, že u naprosté většiny smluv pojištění domácnosti (uvařováno arbitrárně 90%) se připojištění obecné odpovědnosti vyskytuje, vychází přehled aktuální propojištěnosti pro riziko odpovědnosti v běžném občanském životě na úrovni předepsaného pojistného 1,7 mld. Kč a 3,8 mil. pojistných smluv s krytím tohoto rizika.

Aktuální výše průměrného pojistného

Přestože poslední ročníky docházelo k určitému navyšování propojištěnosti, jak z hlediska počtu pojištěných, tak i objemu pojistného, aktuální hodnota průměrného pojistného ve výši

449 Kč je stále velmi nízká, a jak ukážeme dále, mírný nárůst nemůže výrazně ovlivnit průměrnou výši limitu pojistného plnění na škody na zdraví. Nepřekvapilo proto, že ze srovnání výše limitů pojistného plnění u občanské odpovědnosti pro škody na zdraví a výše pojistného na nabídkách těchto produktů (získaných z webových stránek pojistitelů) odpovídala v roce 2015 aktuální výše průměrného pojistného spíše těm nejnižším možnostem výše limitů pojistného plnění pro škody na zdraví (rozsah 1–2 mil. Kč) a že využívání produktů obecné odpovědnosti s vyššími limity nebude převládajícím jevem. Přestože pro přesnější kvantifikace zastoupení jednotlivých limitů na pojistném trhu u tohoto produktu (na rozdíl od pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) detailnější tržní data chybí a přestože nelze odvodit, do jakého rozsahu se hodnoty ročního pojistného dále snižují o obchodní slevy, bonusy apod., platí, že rozsah pojištění odpovědnosti ve výši 1–2 mil. Kč představuje „nejčastější“ situaci na českém trhu, a to bez ohledu na již existující možnost uzavřít i produkty s výrazně vyššími limity plnění.

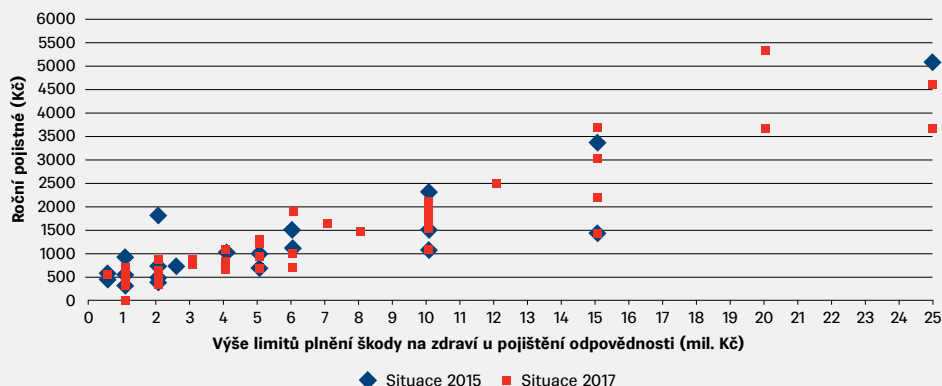
Ve srovnání s výše komentovanou situací roku 2015 z grafu č. 1 vyplývá, že v souvislosti s rostoucími riziky v občanském životě vycházejícími zejména z NOZ se nabídka na straně pojišťoven do roku 2017 značně rozšířila a možnosti klientů poříditi si produkt s výrazně vyššími limity odškodnění u škod na zdraví včetně řádu desítek milionů Kč jsou znatelně pestřejší, než tomu bylo před dvěma lety. Nicméně skutečný vývoj na straně poptávky klientů po těchto produktech bude (vzhledem k faktu, že pojistné u produktů

s vyššími limity vychází výrazně výše než pojistné u retailových produktů s limity v nižším řádu jednotek milionů Kč; a jak ukazují graf č. 2 a 3, vývoj předepsaného pojistného

u pojištění obecné odpovědnosti občanů roste pouze mírně) takový, že ze strany klientů jsou produkty s vyššími limity využívány pouze velmi částečně.

Stávající produkty pojištění obecné odpovědnosti pro občany a jejich vývoj mezi lety 2015 a 2017

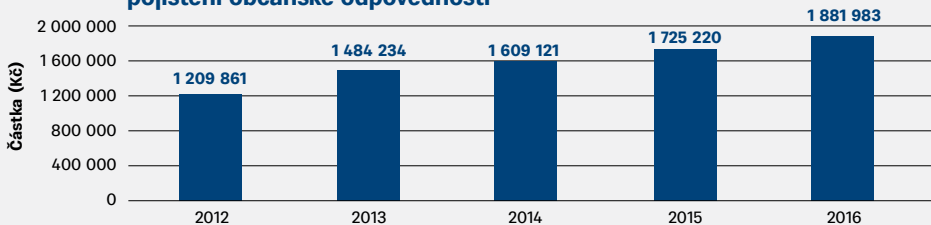
GRAF 1

Zdroj: ČAP/SUP/IN

Vývoj předepsaného pojistného - pojištění občanské odpovědnosti

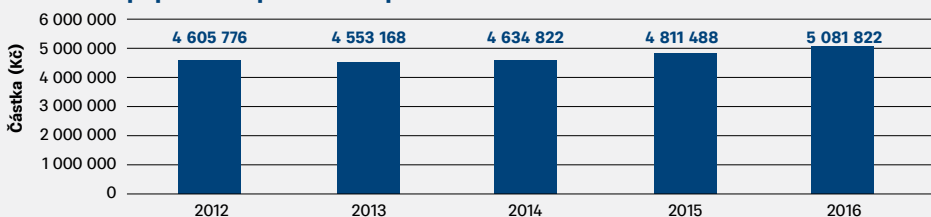
GRAF 2

Zdroj: ČAP/SUP/IN

Vývoj předepsaného pojistného - pojištění odpovědnosti podnikatelů

GRAF 3

Zdroj: ČAP/SUP/IN

Riziko stávající nízké propojištěnosti

Přestože i z hlediska škodní frekvence nejsou produkty povinného ručení a obecné občanské odpovědnosti jednoznačně srovnatelné, platí, že riziko škod na zdraví s trvalými následky pro poškozené existuje. Nemělo by tak být podceňováno nejen v případě provozu vozidla, ale lze si jeho reálnost představit i při každodenních aktivitách, které s provozem vozidla nesouvisí (např. jízda na kole a na kolečkových bruslích, lyžování, škody způsobené zvířetem apod.). Každý z nás může přivodit někomu jinému škodu s enormním rozsahem – a je více než zřejmé, že limity v řádech desítek milionů Kč budou v těchto situacích nezbytné.

Dostupná statistika

Jediná dostupná statistika k tomuto tématu vychází z evidence trestných činů Policie ČR (PČR). Ta vedle nedbalostních trestných činů z dopravní nehody, které se v rozhodující většině dotýkají zaviněného závažného zranění nebo usmrcení účastníka dopravní nehody a jež se s využitím dalších dat dají kvantifikovat ze skupiny nehod se zraněním a s úmrtím poměrně přesně, eviduje také počet nedbalostních trestných činů řešených PČR a vzniklých z jiných příčin. Pro upřesnění, tato statistika nezahrnuje pracovní úrazy, jež řeší samostatně odvětví zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele. Platí tak, že podíl nedbalostních činů z příčin mimo dopravní nehody, jež představují řádově stovky případů ročně, vychází cca na 7%, což rozhodně není zanedbatelný

počet případů. Jedná se tak o definovanou konkrétní množinu nejzávažnějších zdravotních škod mimo povinné ručení, **kde limity pojištění plnění ve výši 1–2 mil. Kč rozhodně nemusí vždy stačit** (viz tabulka č. 1).

Aplikace na POV

Aktuální stav lze ilustrovat na situaci s rozdělením výše škody v rámci povinného ručení. Počet škod, které překračují limit v řádech milionů Kč, sice není vysoký, nicméně související částky ukazují, o kolik procent závazku přicházejí poškození, kteří by museli úhradu výrazné části vzniklé škody nárokovat místo pojišťovny přímo po viníkovi, a jak velké prostředky by byly vymáhány z objemů celkových závazků po klientovi. Dle grafu č. 4 lze za stávající situace očekávat u škod na zdraví, že limit 1 mil. Kč povede při aplikaci na POV k:

- nepostačitelnosti na plnou úhradu zdravotních nároků u 3,4 % škod na zdraví (96,6 % počtu škod na zdraví nepřekročí částku 1 mil. Kč);
- podílu závazku ze škod na zdraví na škodách do 1 mil. Kč pouze ve výši 32 % všech závazků odpovídajících situaci, pokud by nastavení limitů škody na zdraví u obecného pojištění odpovědnosti bylo tak vysoko, jak přísluší povinnému ručení (nejméně 35 mil. Kč na jednoho zraněného). Toto tvrzení lze interpretovat tak, že pokud by se nadlimitní škody nad 1 mil. Kč nehradily vůbec, dosáhl by závazek pouze 32 % objemu závazků při aplikaci velmi vysokých a zřejmě postačitelých limitů;

Počet nedbalostních trestných činů řešených PČR

 TABULKA 1

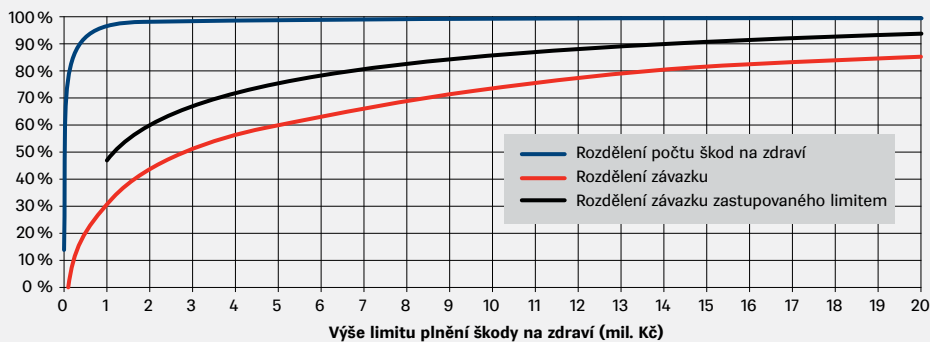
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Škody na zdraví – dopravní nehody s trestním stíháním	5621	4720	4865	4572	4507	4593	4334	4170
Trestní stíhání – nedbalost mimo dopravní nehody	365	331	405	364	329	323	280	331

- tomu, že vlivem ukončení úhrad, kdy výše škody dosáhne 1 mil. Kč, by se další výplata zastavila a tím by poškození nezískali cca 51% všech závazků, jež jsou při stávající situaci s limity POV standardně

vypláceny. Interpretace je taková, že v případě nadlimitních škod by byla uhrazena nikoliv nulová, nýbrž limitní částka, což pro volbu limitu 1 mil. Kč implikuje pokles závazku na 49 % „plného“ stavu.

Rozdělení závazku pro limity pojistné odpovědnosti

GRAF 4

Zdroj: ČAP/SU/PIN

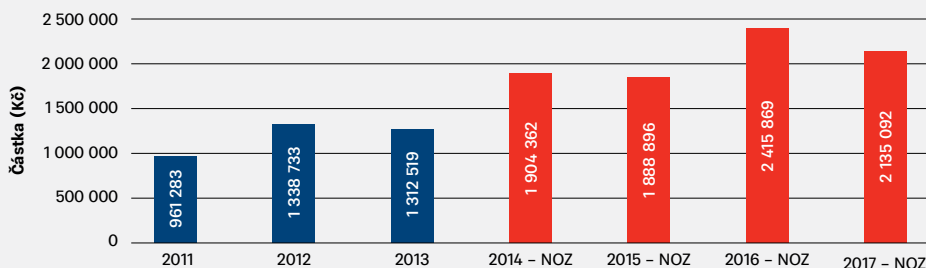
Limity nestačí

Z důvodu navýšení závazků NOZ platí, že limit plnění ve výši 1 mil. Kč na škody na zdraví již ani nestačí na průměrné odškodnění pozůstalých v případě zaviněného usmrcení, kdy pevné částky pro jednotlivé kategorie příbuzných byly nahrazeny individuálním přístupem (např.

se hodnotí úroveň rodinných vztahů a tím velikost utrpěné újmy). Průměrná výše tohoto odškodnění z jedné škody nicméně s usmrcením narůstá dle aktuálních odhadů na cca 2 mil. Kč ve srovnání se situací před platností NOZ, kdy nárok jednorázových odškodnění pozůstalých na celé škodě „jen“ mírně přesahoval částku 1 mil. Kč (viz graf č. 5).

Průměrný nárok jednorázových odškodnění pozůstalých po obětech dopravních nehod za duševní útrapy

GRAF 5

Zdroj: ČAP/SU/PIN

Dostatečný limit

Jestliže by limit pojistného plnění na škody na zdraví dosahoval hodnoty 10 mil. Kč, lze očekávat nejen velmi vysokou šanci na pokrytí závazků z jednorázových odškodnění pozůstalých (i když u 95 % případů odškodnění na celé škodě zatím postačuje na pokrytí závazku dle aktuálních odhadů po NOZ částka 5 mil. Kč), ale existuje i prostor pro pokrytí trvalých následků v případě nutnosti vyplácet renty. Jedná se např. o ztráty na výdělků nebo o výpomoci v domácnosti, na které limity 1–2 mil. Kč nemohou stačit. Konkrétně z analogie povinného ručení vychází odhad, že při limitech 10 mil. Kč na nároky škody na zdraví:

- by pouze u 0,3 % škod na zdraví byli poškozené osoby a klienti pojišťovny (vinící události) konfrontováni s faktem, že by limit na škody na zdraví na plnou úhradu závazků nepostačoval;
- na škody s celkovou výší do 10 mil. Kč připadá 73 % všech závazků v případě velmi vysoké úrovně limitů (jako je např. v POV);
- ukončení výplaty po dosažení limitu by vedlo k redukcí celkových závazků již jen o 14 %, které by pak byly předmětem individuálního vyrovnání mezi viníkem a poškozeným bez možnosti úhrady ze strany pojistitele.

Přínosy z navýšení propojištěnosti

Celkový posun v navýšení limitů pojištění odpovědnosti má zásadní význam v pomoci klientům i poškozeným osobám v situacích, jejichž frekvence výskytu sice není příliš častá, nicméně případný dopad z takovéto události na život klienta (odpovědné osoby za událost) při nemožnosti tyto závazky samostatně pokrýt může být obrovský. Platí, že za situace limitu ve výši 1 mil. Kč je pouze cca 32 % závazku zapláceno na „limitně bezproblémových“ pojistných událostech, jež svou celkovou výší nepřesáhnou 1 mil. Kč, a vlivem aplikace limitu je na škodách přes 1 mil. Kč namísto úhrady 68 % celkového objektivně existujícího závazku uhrazeno pouze 17 % závazku. Tímto dojde k úhradě jen 49 % objemu skutečných škod a zbylá část závazku musí být řešena mezi klientem a poškozeným. Je tak nesporné, že zásadní navýšení limitů by podíly škod neuhrazených vlivem limitů velmi výrazně snížilo, jak ukazuje tabulka č. 2.

Navýšení limitů

 TABULKA 2

	Pojistné	Limity	Kolik procent počtu škod do limitu	Kolik procent objemu závazků za škody dosáhne nejvýše do limitu	Kolik procent objemu všech škod hrazeno (aplikace limitu)	Roční pojistné (Kč)
Stávající situace	500	1 000 000	96,55 %	32 %	49 %	1 908 276 500
Mírné navýšení	750	5 000 000	99,34 %	60 %	76 %	2 862 414 750
Vyšší navýšení	1200	10 000 000	99,71 %	73 %	86 %	4 579 863 600
Zásadní navýšení	1600	15 000 000	99,85 %	81 %	92 %	6 106 484 800

Závěrem

Tato situace, jejíž efekt se samozřejmě prohlubuje s rostoucí intenzitou navýšení limitu pojistného plnění, vede k vyšší redukci nejistot, a to jak pro viníka, tak i pro poškozeného. Samozřejmě situaci překročení limitu pojistného plnění nelze stoprocentně vyloučit nikdy, ani vůči limitům pojistného plnění u povinného ručení ve výši desítek a stovek milionů Kč. Nicméně pro poškozeného navý-

šení limitů vždy přináší výrazně vyšší šanci na úhradu celé škody a výrazné snížení rizika individuálního vymáhání nadměrku po viníkovi s komplikovaným postupem a potenciálně velmi nejistým výsledkem. Na straně viníka pojistné události (klienta pojišťovny) pak pojištění občanské odpovědnosti s výrazně vyššími limity splní svůj účel tím, že i v těch nejzávažnějších případech zpravidla dojde k ochraně jeho finanční situace a vzniklé závazky přebere pojistitel.

2

Pojištění odpovědnosti podnikatelů

Zamýšleným cílem této analýzy při formulaci jejího zadání bylo konkretizovat segmenty podnikatelských subjektů podle dostupných kritérií s velmi nízkou propojištěností, a tedy s potenciálem k dalšímu pojištění. Tato informace může být dále využita ze strany každé jednotlivé pojišťovny pro konstrukci a nabídku konkrétních produktů ve vlastním portfoliu, což by mělo vést k zamýšlenému efektu navyšování propojištěnosti v tomto odvětví, které se nepovažuje na českém pojistném trhu za saturované. Při specifikaci analýzy byla dále řešena skutečnost, aby výsledky nebyly ovlivněny současnou tarifní a klasifikační praxí podnikatelských subjektů na straně pojišťoven, která se logicky liší (např. lze očekávat, že definice pojištěné „velké“ společnosti bude pro menší pojišťovnu jiná než pro větší pojišťovnu apod.). Zároveň byl vypořádán požadavek členských pojišťoven na to, aby analýza neprobíhala na úrovni jednotlivých subjektů (definovaných svým IČO), nýbrž na agregovaných datech bez vazby na konkrétní subjekt.

Analyzovaná data

Ke spojení těchto požadavků bylo velmi vhodné využít data z registru ekonomických subjektů (RES), které poskytuje Český statistický úřad (ČSÚ). V tomto registru jsou ke každému **aktivnímu** ekonomickému subjektu uvedeny velmi cenné segmentační údaje, zejména se jedná o:

- regionální a adresní informace o subjektech,

- právní formu společnosti (OSVČ, s. r. o., a. s., k. s. atd.),
- kategorii obratu společnosti,
- počet zaměstnanců,
- hlavní ekonomickou činnost dle NACE (*Nomenclature générale des activités économiques*),
- institucionální členění pro výkaznictví ČNB.

Data RES měla tu vhodnou synergii, že se dají použít i pro účely přesnějších výsledků rizikovosti flotil do povinného ručení, nicméně pro účely sledování pojištění obecné odpovědnosti jejich jasný přínos spočívá v absenci dalšího řešení rozdílné tarifní praxe jednotlivých pojišťoven, neboť namísto nich lze použít pro další segmentace propojištěnosti právě jednotné proměnné ze souboru RES. V souladu s poptávkou po anonymizované analýze byly ze strany ČAP/SUPIN sice na pojišťovny předány informace z RES včetně hodnoty IČO (ty jsou podstatné pro možnost propárování přes IČO na straně dat pojišťoven od registrovaných subjektů k subjektům u nich pojištěných), nicméně každá pojišťovna zpět na ČAP/SUPIN předala pouze kontingenční tabulku součtu pojištěných subjektů podle celkové kombinace všech následujících „dimenzí“:

- OKRES – okres sídla společnosti,
- FORMA – právní forma organizace,
- KATPOF – kategorie počtu pracovníků (dle OECD),
- NACE – převažující ekonomická činnost společnosti,
- KATO – kategorie ročního obratu společnosti,

- CISS2010F – institucionální sektory (pro regulatorní reporting).

Související počty pojištěných subjektů byly získány v následujícím členění, které se pro analýzu ještě agregovaly za celý trh (tj. bez identifikace a další analýzy tržních podílů jednotlivých pojistitelů):

- počet subjektů se smlouvou obecného pojištění odpovědnosti podnikatele (dále také „pojištění 1“), odpovídající celkem **234 000 záznamům**;
- počet subjektů s jiným než obecným odpovědnostním pojištěním podnikatele, mimo povinné ručení (dále také „pojištění 2“), odpovídající celkem **102 000 záznamům**.

Celkový počet subjektů z databáze RES od ČSÚ představuje 2,8 mil. záznamů a celkový počet platných pojištění mírně přesahuje 330 000 případů.

Tvorba modelu propojištěnosti

Indikátor propojištěnosti je sledovaný pro jednotlivé segmenty dané výše uvedenými proměnnými ve dvou základních formách:

- počet subjektů obecné odpovědnosti (pojištění 1) ke všem aktivním subjektům,
- počet subjektů obou typů odpovědnosti (pojištění 1 v součtu s pojištěním 2) ke všem aktivním subjektům.

Vzhledem k absenci detailu pojištění pro konkrétní subjekt definovaný svým IČO chybí informace, jak častým jevem je souběh obecné (pojištění 1) a jiné než obecné odpovědnosti (pojištění 2) u stejného subjektu. Ukazatel součtu obecné a specifické odpovědnosti tak naznačuje optimisticky vysoký výsledek propojištěnosti, pokud by souběh obou typů pojištění nastával. Nicméně v situacích, kdy pojištění 2 zahrnuje povinné smluvní profesní odpovědnost, lze předpokládat, že si obecnou odpovědnost stejný subjekt ani nesjednává. Základním výsledkem, který dostáváme z porovnání

údajů o registrovaných (2,8 mil.) a pojištěných subjektech (obecná odpovědnost: 234 000 záznamů) a o ostatní odpovědnosti nad rámec ve skupině 1 uvažované obecné odpovědnosti (102 000, tj. celkem 336 000 záznamů), je, že:

- podíl propojištěnosti obecnou odpovědností k registrovaným subjektům vychází na úrovni 8,3 %, což lze interpretovat, že každý 11. subjekt je pojištěný;
- podíl propojištěnosti oběma typy odpovědnosti vychází na 11,9 %, což odpovídá faktu, že každý osmý subjekt je pojištěný.

Ve srovnání s původní analýzou provedenou nad daty k 30. červnu 2016 se v meziroční aktualizaci změnil počet případů pojištění 2, kde došlo k částečné konsolidaci s případy pojištění 1, kdy se tak odstranily duplicity a u jednoho subjektu mohou být vedeny případy pojištění 1 i pojištění 2.

Samozřejmě tento nejglobálnější pohled před vlastní analýzou nijak neodráží segmentační specifika ani na straně registrovaných, ani na straně pojištěných subjektů. Pro další použití je tak nutné definovat z dostupných dimenzí ta segmentační kritéria mající největší vliv na propojištěnost. Použitá technika data miningu postupně z uvedené množiny všech registrovaných a pojištěných subjektů odděluje části s velmi vysokou, nebo naopak velmi nízkou propojištěností. Anž bychom šli do detailů celého data miningu, naznačíme některá hlavní dělení (výsledky propojištěnosti budou dále uvažovány na součet obecné a jiné než obecné odpovědnosti podnikatele).

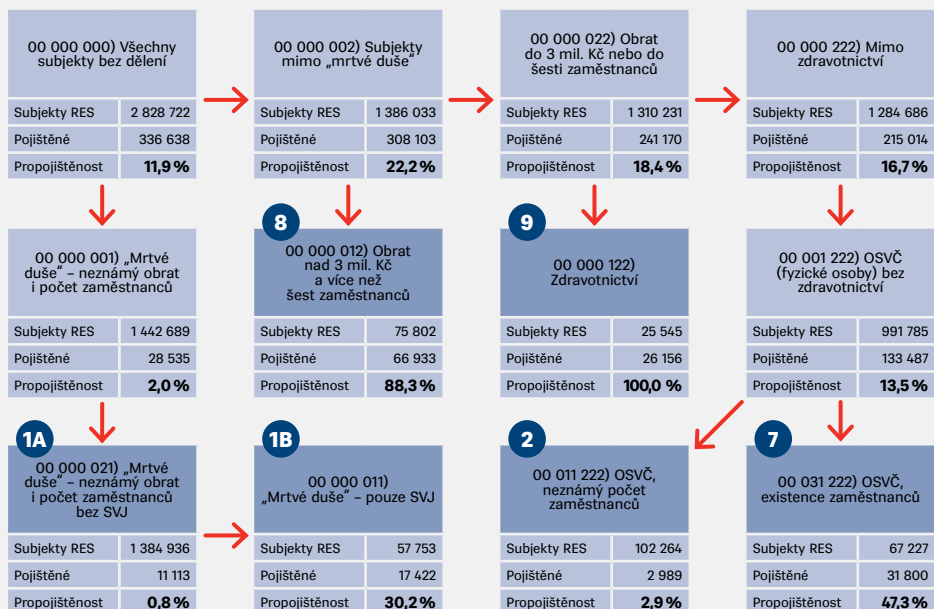
Segmentace

Již v prvním kroku vychází, že absence informací o obratu i počtu zaměstnanců společnosti v RES je zcela zásadním prediktorem pro skutečnost minimální propojištěnosti. Platí, že z 2,83 mil. aktivních subjektů nemá uvedený ani obrat, ani počet zaměstnanců cca polovina subjektů (1,44 mil.), nicméně

jejich podíl na pojištěných subjektech dosahuje pouze 8 % a relativní propojištěnost těchto subjektů s rizikem dominantní minimální nebo nulové ekonomické aktivity vychází cca na 2 % (jedinou „použitelnou“ podskupinu v tomto obrovském segmentu představují společenství vlastníků jednotek). Naproti tomu u druhé poloviny registrovaných subjektů, kde je známá hodnota alespoň z jedné sledované proměnné (obrat nebo počet zaměstnanců, a to včetně kategorií nulových hodnot), vychází propojiš-

těnost na úrovni 22 %. Jestliže dále z této „aktivní“ skupiny 1,4 mil. subjektů oddělíme cca 76 000 společností, kde ČSÚ současně uvádí roční obrat nejméně 3 mil. Kč a šest a více zaměstnanců, počet platných pojištění u těchto subjektů vychází na úrovni 67 000, tj. v součtu za oba typy pojištění téměř 90% propojištěnost. K další analýze tak „zbývá“ 1,31 mil. subjektů RES s 241 000 pojištěními (bez další segmentace s výsledkem 18% propojištěnosti). Z této skupiny lze ještě vyčlenit další jasný a očekávaný seg-

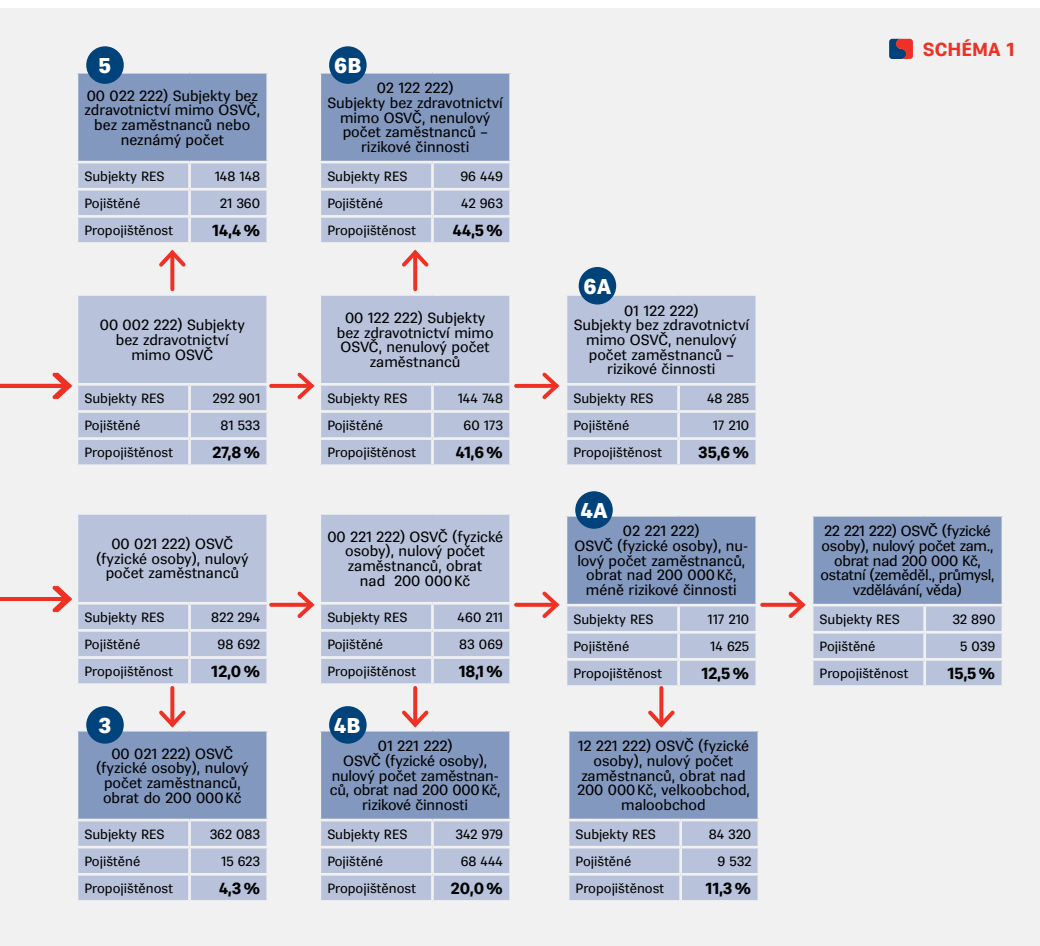
Postupná segmentace podnikatelských subjektů vzhledem k dosažené úrovni propojištěnosti

ment subjektů, jejichž ekonomická činnost spadá pod zdravotnictví a příbuzné činnosti (cca 26 000 subjektů se 100% propojištěností).

Základní ukázkou průběhu data miningu zobrazuje schéma č. 1. Počátek (se všemi registrovanými subjekty) je umístěn v jeho levém horním rohu, odkud jsou postupně „odkrajovány“ segmenty mající největší (ať pozitivní, nebo negativní) vliv na úroveň propojištěnosti.

Konečné uzly znázorňující výsledné skupiny, jež se již dále nesegmentují, jsou značeny modrou barvou včetně základního kódu, jenž je skupině pro další účely přiřazen (1–9). Pouze u skupiny 4A (osoby samostatně výdělečně činné, bez zaměstnanců, s obratem nad 200 000 Kč, ročně vykonávající ze subjektivního pohledu ty činnosti, jež mohou být považovány za méně rizikové) jsou ještě dále segmentovány na skupinu, kde hlavní činnost představuje velkoobchod a maloobchod – rozhodující část celé této skupiny.

Osoby samostatně výdělečně činné

Další dělení nebudeme celé do detailu komentovat, pouze naznačíme, že probíhá v tom smyslu, zda právní forma společnosti odpovídá osobám samostatně výdělečně činným (OSVČ) nebo se jedná o ostatní obvyklé právní formy společností, konkrétně:

- u OSVČ vychází úroveň propojištěnosti celkově na úrovni 13,2% (u OSVČ bez zaměstnanců jen 10,8%, zatímco u menšiny OSVČ se zaměstnanci se jedná o 47,3 %);
- u ostatních společností na úrovni 27,8% (cca dvojnásobná úroveň proti OSVČ), přičemž firmy bez zaměstnanců dosahují pouze 14,4% úrovně propojištěnosti.

V dalším postupu data miningu se zohledňují zejména kategorizace obrátu společnosti a počtu zaměstnanců i skupin provozujících ekonomické činnosti z hlediska klienty vnímané rizikivosti. Nepřekvapí, že ekonomické činnosti, které bývají subjektivně považovány za méně rizikové (ruční výroba, administrativa, vzdělávací kurzy, překladatel-

ství, drobné služby apod.), vykazují výrazně nižší propojištěnost než zbytek, kde jsou rizika ze všeobecného vnímání zřejmější. Konkrétně např. 853 000 registrovaných OSVČ bez zaměstnanců (s propojištěností 11,8 %) se dělí na:

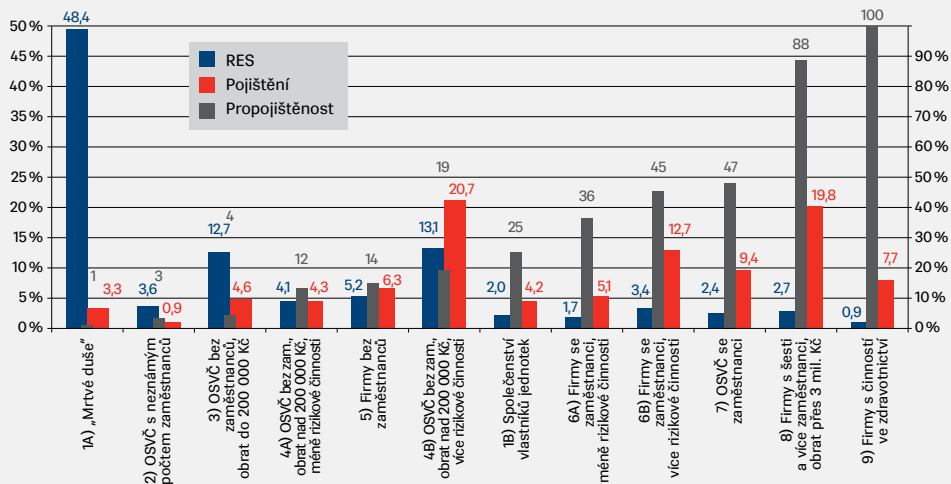
- 479 000 subjektů s činností vnímanou jako méně riziková včetně všech s obrátem do 200 000 Kč ročně s propojištěností 6,3%,
- 374 000 subjektů s ostatními činnostmi s propojištěností na úrovni 18,7%.

Základní klasifikační kategorie

Z konečných uzlů data miningu byly odvozeny základní klasifikační kategorie, které celé portfolio transparentně rozdělují na skupiny s různou úrovní propojištěnosti, zároveň ale splňují tu vlastnost, že skupiny jsou celkovým zastoupením subjektů významné. Celkový výsledek srovnávající jednotlivé největší skupiny (některé dále dělené dle vnímané rizikivosti hlavních ekonomických činností) ukazuje graf č. 6:

Přehled propojištěnosti po získaných skupinách

GRAF 6

- podíl skupiny na celkovém počtu registrovaných subjektů (modrý sloupec),
- podíl skupiny na počtu pojištěných subjektů (červený sloupec),
- úroveň propojištěnosti (černý sloupec, hodnoty na pravé ose).

Pro snazší interpretaci lze uvedené skupiny rozdělit do následujících čtyř kategorií:

Šedá skupina, s minimální ekonomickou aktivitou

Tato skupina pokrývá:

- společnosti, v nichž není znám ani obrat, ani počet zaměstnanců (předpokládané „mrtvé duše“),
- OSVČ s neznámým počtem zaměstnanců,
- OSVČ s nulovým počtem zaměstnanců a zároveň s obrátem do 200 000 Kč.

Celková propojištěnost společností se zde pohybuje od úrovně 1% po 4%. Takto nízká úroveň svědčí o dominantní ekonomické neaktivitě společností a potenciál pro navyšování propojištěnosti je zde tak velmi sporný. Tato skupina proto není počítána do možností navyšování propojištěnosti. Ze všech registrovaných subjektů (2,8 mil.) spadá do této skupiny 65% všech subjektů, nicméně jejich 30 000 pojištění pokrývá z celého trhu pouze 9%.

Červená skupina

Skupina zahrnuje:

- společenství vlastníků jednotek (jediná definovatelná podmnožina ze subjektů s neúvedeným obrátem i počtem zaměstnanců s realistickou úrovní propojištěnosti),
- OSVČ bez zaměstnanců, s ročním obrátem přes 200 000 Kč.

V obou kategoriích se vyskytuje vnímání rizika vlastních ekonomických činností.

Červená skupina vykazuje propojištěnost v rozsahu od 12% po 25% a vzhledem k očekávané ekonomické aktivitě (byť třeba nelze vždy odlišit, kdy se jedná o vedlejší činnost, činnost s provozovnou nebo o zaměstnaneckou činnost vykonávanou formou OSVČ) potenciál pro navyšování propojištěnosti zřejmě existuje. Z registrovaných subjektů skupina pokrývá 24% (697 000) a v rámci pojištění (120 000) představuje 36% ze všech pojištěných subjektů.

Oranžová skupina

U oranžové skupiny, která zahrnuje OSVČ se zaměstnanci i společnosti všech ostatních právních forem se zaměstnanci (mimo subjektů spadajících do níže definované zelené skupiny), vychází propojištěnost v rozsahu 36–47% a opět při ekonomické aktivitě nevidíme důvod, aby se propojištěnost dále nenavyšovala. Skupina pokrývá 7% subjektů z RES (212 000) a 27% z pojištění (cca 97 000).

Zelená skupina

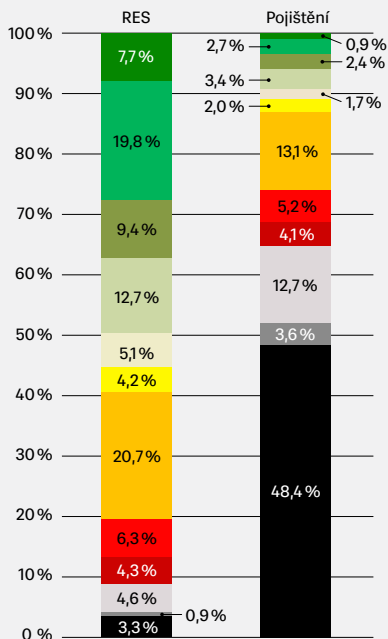
Zelená skupina, obsahující všechny společnosti se zdravotnickou hlavní činností a dále také všechny společnosti současně s ročním obrátem od 3 mil. Kč a nejméně s šesti zaměstnanci, vykazuje téměř plnou propojištěnost, kdy počet registrovaných subjektů dosahuje cca 101 000 při 93 000 pojištění.

Základní srovnání zcela rozdílných podílů čtyř výše definovaných a uvedených shluků na pojištění i na registraci uvádí graf č. 7.

GRAF 7

Rozložení registrovaných a pojištěných subjektů mezi skupinami

- 1A „Mrtvé duše“
- 2 OSVČ s neznámým počtem zaměstnanců
- 3 OSVČ bez zaměstnanců, obrát do 200 000 Kč
- 4Aa OSVČ bez zaměstnanců, obrát nad 200 000 Kč, méně rizikové činnosti
- 5 Firmy bez zaměstnanců
- 4B OSVČ bez zaměstnanců, obrát nad 200 000 Kč, více rizikové činnosti
- 1B Společenství vlastníků jednotek
- 6A Firmy se zaměstnanci, méně rizikové činnosti
- 6B Firmy se zaměstnanci, více rizikové činnosti
- 7 OSVČ se zaměstnanci
- 8 Firmy s šesti a více zaměstnanci, obrát přes 3 mil. Kč
- 9 Firmy s činností ve zdravotnictví

Interpretace propojištěnosti v Praze

Další segmentace propojištěnosti, jdoucí např. do regionálního dělení, ukazují sice určité oblasti s vyšší i nižší úrovní propojištěnosti, které se dají interpretovat např. ekonomickými problémy některých regionů (např. severní Čechy, severní Morava), avšak nižší úroveň propojištěnosti (a to zejména v segmentech jinak vysoce pojištěných firem se zaměstnanci) paradoxně detekuje i Praha. Výsledek ovšem nelze interpretovat tím způsobem, že by v Praze opravdu vycházela nižší propojištěnost a byl důvod na specifické posilování. Spíše jde o fakt, že pojištěné a registrované subjekty se nemusí vždy plně propárovat, pokud se jedná o vztah holdingové (mateřské) a dceřiných společností. V RES jsou uvedeny veškeré subjekty, bez ohledu na vlastnickou strukturu (v datech je k dispozici pouze právní forma). Nicméně skutečnost, zda je pojištěným subjektem

pouze holdingová společnost nebo každá jednotlivá dceřiná společnost, nemusí být jednoznačná.

Prakticky použitelné závěry

Na základě provedené analýzy jsou k dispozici výsledky počtu pojištěných vůči celkovým subjektům pro každou ekonomickou činnost do úrovně potřebného detailu agregace. Tento postup umožňuje získat segmenty s celkově podstatným rozsahem záznamů, kde je přínosné propagovat (např. z důvodu nízké úrovně propojištěnosti) význam pojištění odpovědnosti. Např. v rámci základního OSVČ bez zaměstnanců lze i při celkové úrovni propojištěnosti na úrovni 13,2% detekovat segmenty ekonomických činností (např. velkoobchod a maloobchod, informační a komunikační činnosti, vzdělávání, reklama a průzkum trhu), kde se propojištěnost pohybuje

pouze na úrovni mezi 6–10% (tyto činnosti mohou být subjektivně považovány za méně rizikové) a její navyšování pro adekvátně nastavené produkty může být přínosné. Vždy je ale potřeba mít na paměti další vlivy na celkovou propojištěnost, např. zda OSVČ vykonává předmětnou činnost pouze jako vedlejší, nebo zda se naopak v rámci OSVČ vykonávají povahou spíše zaměstnanecké činnosti. Ani vlivy existence provozovny živnosti nejsou v datech obsažené, přestože jejich význam pro úroveň propojištěnosti lze předpokládat.

Témata pro další rozvoj

Analýza přinesla detekci subjektů s velkou pravděpodobností minimální míry ekonomické aktivity, kde je navyšování propojištěnosti sporné. Možnosti navyšování počtu pojistných smluv kryjících rizika obecné odpovědnosti podnikatele tak nepůjdou do řádu milionů subjektů (pro které by svědčilo základní porovnání registrovaných a pojištěných), nýbrž je lze formulovat ve statisícových řádech.

Např. v situaci, kdy by se navýšila úroveň propojištěnosti v každé z definovaných „tarifních“ skupin na úroveň skupiny s nejbližší vyšší úrovní propojištěnosti, lze očekávat cca 132 000 subjektů nově do pojištění. Pokud bychom očekávali navýšení úrovně propojištěnosti v každé skupině o 10 p. b., jednalo by se o 275 000 nově pojištěných subjektů. V případě, že by se pro červenou a oranžovou skupinu subjektů, s vysokou pravděpodobností ekonomicky aktivních, cílená úroveň propojištěnosti blížila 100 %, odpovídá maximální potenciál výši cca 697 000 nových pojištění. Provedená analýza přinesla výsledky na základě počtu subjektů z hlediska jejich registrace a pojištění, nicméně zatím nešla do dalších technických podrobností, které by mohly detekovat, zda existující pojištění jsou ze strany klienta i pojišťovny nastavena adekvátně. K tomuto dalšímu cíli jsou potřeba informace o sjednaných limitech, pojistném, počtech a objemech vzniklých škod a celkových technických výsledcích, což může být při použití dosažené tarifní struktury vhodný námět k analýze nad daty k 30. červnu 2018. ●

Přílohy

1 Detailní statistika výsledků propojištěnosti podle získaných devíti skupin a hlavních ekonomických činností

Pro všechny výše získané skupiny s rozdílnou úrovní propojištěnosti jsou dále představeny detailní výsledky pro hlavní skupiny ekonomických činností, z nichž ke každé lze ukázat konkrétní potenciál, jaká rizika odpovědnosti

subjekt nemá kryta, kdy ke konkrétním segmentům lze stanovit vhodné příklady a kdy pojištění obecné odpovědnosti má pro subjekt (bez ohledu na celkový rozsah vykonávané činnosti) svůj jasný význam (viz tabulka č. 3).

Detailní přehled propojištěnosti ve skupinách dle ekonomické činnosti subjektu

TABULKA 3

Popis skupiny	Kód skupiny	Ekonomická činnost (kód NACE a specifikace)	Počet registrovaných subjektů	Součet pojištění	Propojištěnost	Relativně vůči propojištěnosti ve skupině	Nepojištěné subjekty (minimální odhad)
„Mrtvé duše“ (neznamý obrát i počet zaměstnanců)	1A	A – Zemědělství	67 914	326	0,5 %	59,8 %	67 588
	1A	A – Zemědělství – méně rizikové	3 722	16	0,4 %	53,6 %	3 706
	1A	B, D, E – Těžba a sítě	13 315	98	0,7 %	91,7 %	13 217
	1A	C – Průmysl	99 990	615	0,6 %	76,6 %	99 375
	1A	C – Průmysl – méně rizikový	13 512	40	0,3 %	36,9 %	13 472
	1A	F – Stavebnictví	148 641	896	0,6 %	75,1 %	147 745
	1A	G – Nespecializovaný maloobchod	101 623	261	0,3 %	32,0 %	101 362
	1A	G – Velkoobchod mimo vozidel	216 220	1 102	0,5 %	63,5 %	215 118
	1A	G – Vozidla	23 930	176	0,7 %	91,6 %	23 754
	1A	G – Vozidla – méně riziková	79 006	245	0,3 %	38,6 %	78 761
	1A	H – Doprava a logistika	29 369	249	0,8 %	105,7 %	29 120
	1A	I – Ubytování, stav, pohostinství	77 144	794	1,0 %	128,3 %	76 350
	1A	J – Informace a komunikace	23 800	105	0,4 %	55,0 %	23 695
	1A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	194 737	2 570	1,3 %	164,5 %	192 167
	1A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	11 525	62	0,5 %	67,0 %	11 463
	1A	M – Ostatní profese vědecké a technické	77 144	551	0,7 %	89,0 %	76 593
	1A	M – Reklama a průzkum trhu	15 339	50	0,3 %	40,6 %	15 289
	1A	P – Vzdělávání	16 758	90	0,5 %	66,9 %	16 668
	1A	Q – Zdravotnictví	5 048	429	8,5 %	1059,0 %	4 619
	1A	R-S – Kultura, zábava a ostatní	166 077	2 438	1,5 %	182,9 %	163 639
1A – Celkem			1 356 832	1 384 814	11 113	0,8 %	100,0 %

OSVČ s neznámým počtem zaměstnanců	2	A – Zemědělství	7 699	142	1,8%	63,1%	7 557
	2	A – Zemědělství – méně rizikové	813	21	2,6%	88,4%	792
	2	B, D, E – Těžba a sítě	2 219	54	2,4%	83,3%	2 165
	2	C – Průmysl	7 880	247	3,1%	107,2%	7 633
	2	C – Průmysl – méně rizikový	598	12	2,0%	68,7%	586
	2	F – Stavebnictví	15 505	518	3,3%	114,3%	14 987
	2	G – Nеспециализovaný maloobchod	4 909	109	2,2%	76,0%	4 800
	2	G – Velkoobchod mimo vozidel	14 169	259	1,8%	62,5%	13 910
	2	G – Vozidla	2 262	89	3,9%	134,6%	2 173
	2	G – Vozidla – méně riziková	2 851	103	3,6%	123,6%	2 748
	2	H – Doprava a logistika	2 565	117	4,6%	156,1%	2 448
	2	I – Ubytování, stav, pohostinství	7 811	273	3,5%	119,6%	7 538
	2	J – Informace a komunikace	1 796	26	1,4%	49,5%	1 770
	2	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	12 773	564	4,4%	151,1%	12 209
	2	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	375	11	2,9%	100,4%	364
	2	M – Ostatní profese vědecké a technické	6 070	124	2,0%	69,9%	5 946
	2	M – Reklama a průzkum trhu	1 471	24	1,6%	55,8%	1 447
	2	P – Vzdělávání	1 727	26	1,5%	51,5%	1 701
2	R-S – Kultura, zábava a ostatní	8 767	270	3,1%	105,4%	8 497	
2 – Celkem			105 288	102 260	2 989	2,9%	100,0%

OSVČ bez zaměstnanců, obrát do 200 000 Kč	3	A – Zemědělství	30 823	782	2,5%	58,8%	30 041
	3	A – Zemědělství – méně rizikové	3 319	113	3,4%	78,9%	3 206
	3	B, D, E – Těžba a sítě	10 755	251	2,3%	54,1%	10 504
	3	C – Průmysl	29 423	1 436	4,9%	113,1%	27 987
	3	C – Průmysl – méně rizikový	3 087	127	4,1%	95,3%	2 960
	3	F – Stavebnictví	36 221	1 839	5,1%	117,7%	34 382
	3	G – Nеспециализovaný maloobchod	12 226	355	2,9%	67,3%	11 871
	3	G – Velkoobchod mimo vozidel	43 102	1 269	2,9%	68,2%	41 833
	3	G – Vozidla	7 679	505	6,6%	152,4%	7 174
	3	G – Vozidla – méně riziková	8 293	263	3,2%	73,5%	8 030
	3	H – Doprava a logistika	6 164	353	5,7%	132,7%	5 811
	3	I – Ubytování, stav, pohostinství	13 252	907	6,8%	158,6%	12 345
	3	J – Informace a komunikace	10 671	185	1,7%	40,2%	10 486
	3	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	61 400	3 492	5,7%	131,8%	57 908
	3	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	2 302	70	3,0%	70,5%	2 232
	3	M – Ostatní profese vědecké a technické	26 679	705	2,6%	61,2%	25 974
	3	M – Reklama a průzkum trhu	5 116	107	2,1%	48,5%	5 009
	3	P – Vzdělávání	9 049	193	2,1%	49,4%	8 856
3	R-S – Kultura, zábava a ostatní	42 502	2 671	6,3%	145,6%	39 831	
3 – Celkem			368 928	362 063	15 623	4,3%	100,0%

Popis skupiny	Kód skupiny	Ekonomická činnost (kód NACE a specifikace)	Počet registrovaných subjektů	Součet pojištění	Propojištěnost	Relativně vůči propojištěnosti ve skupině	Nepojištěné subjekty (minimální odhad)
OSVČ bez zaměstnanců, obrat nad 200 000 Kč, méně rizikové činnosti	4A	A – Zemědělství – méně rizikové	6 543	829	12,7%	101,5%	5 714
	4A	C – Průmysl – méně rizikový	2 727	407	14,9%	119,6%	2 320
	4A	G – Nеспециализovaný maloobchod	17 001	2 024	11,9%	95,4%	14 977
	4A	G – Velkoobchod mimo vozidel	42 092	4 817	11,4%	91,7%	37 275
	4A	G – Vozidla – méně riziková	15 981	2 359	14,8%	118,3%	13 622
	4A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	1 560	199	12,8%	102,2%	1 361
	4A	M – Ostatní profese vědecké a technické	19 892	2 836	14,3%	114,3%	17 056
	4A	M – Reklama a průzkum trhu	6 087	552	9,1%	72,7%	5 535
	4A	P – Vzdělávání	5 327	602	11,3%	90,6%	4 725
		4A – Celkem		115 553	117 210	14 625	12,5%
OSVČ bez zaměstnanců, obrat nad 200 000 Kč, více rizikové činnosti	4B	A – Zemědělství	30 101	3 714	12,3%	61,8%	26 387
	4B	B, D, E – Těžba a sítě	7 072	1 612	22,8%	114,2%	5 460
	4B	C – Průmysl	54 028	11 443	21,2%	106,1%	42 585
	4B	F – Stavebnictví	84 040	18 115	21,6%	108,0%	65 925
	4B	G – Vozidla	15 310	3 709	24,2%	121,4%	11 601
	4B	H – Doprava a logistika	15 580	3 887	24,9%	125,0%	11 693
	4B	I – Ubytování, stav, pohostinství	22 272	4 017	18,0%	90,4%	18 255
	4B	J – Informace a komunikace	13 008	946	7,3%	36,4%	12 062
	4B	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	64 477	14 116	21,9%	109,7%	50 361
	4B	P – Vzdělávání	13	1	7,7%	38,5%	12
	4B – Celkem		329 211	342 979	68 444	20,0%	100,0%
Firmy bez zaměstnanců	5	A – Zemědělství	8 776	253	2,9%	20,0%	8 523
	5	A – Zemědělství – méně rizikové	307	24	7,8%	54,2%	283
	5	B, D, E – Těžba a sítě	2 259	517	22,9%	158,7%	1 742
	5	C – Průmysl	7 945	815	10,3%	71,1%	7 130
	5	C – Průmysl – méně rizikový	477	37	7,8%	53,8%	440
	5	F – Stavebnictví	12 257	1 520	12,4%	86,0%	10 737
	5	G – Nеспециализovaný maloobchod	4 593	429	9,3%	64,8%	4 164
	5	G – Velkoobchod mimo vozidel	20 865	2 329	11,2%	77,4%	18 536
	5	G – Vozidla	1 238	160	12,9%	89,6%	1 078
	5	G – Vozidla – méně riziková	3 825	406	10,6%	73,6%	3 419
	5	H – Doprava a logistika	1 385	157	11,3%	78,6%	1 228
	5	I – Ubytování, stav, pohostinství	3 651	514	14,1%	97,6%	3 137
	5	J – Informace a komunikace	4 347	391	9,0%	62,4%	3 956
5	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	39 426	9 508	24,1%	167,3%	29 918	

Firmy bez zaměstnanců	5	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	356	24	6,7 %	46,8 %	332
	5	M – Ostatní profese vědecké a technické	8 970	738	8,2 %	57,1 %	8 232
	5	M – Reklama a průzkum trhu	1 843	213	11,6 %	80,2 %	1 630
	5	P – Vzdělávání	1 799	164	9,1 %	63,2 %	1 635
	5	R-S – Kultura, zábava a ostatní	23 829	3 161	13,3 %	92,0 %	20 668
	5 – Celkem		131 005	148 148	21 360	14,4 %	100,0 %
Společ. vlastníků jednotek	1B	J – Informace a komunikace	1	-	0,0 %	-	1
	1B	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	56 575	17 257	30,5 %	100,0 %	39 318
	1B – Celkem		54 092	56 576	17 257	30,5 %	100,0 %
Firmy se zaměstnanci, méně rizikové činnosti	6A	A – Zemědělství – méně rizikové	376	44	11,7 %	32,8 %	332
	6A	C – Průmysl – méně rizikový	788	274	34,8 %	97,6 %	514
	6A	G – Nеспециализovaný maloobchod	3 339	1 343	40,2 %	112,8 %	1 996
	6A	G – Velkoobchod mimo vozidel	25 077	8 603	34,3 %	96,3 %	16 474
	6A	G – Vozidla – méně riziková	6 709	3 166	47,2 %	132,4 %	3 543
	6A	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	334	98	29,3 %	82,3 %	236
	6A	M – Ostatní profese vědecké a technické	7 718	2 111	27,4 %	76,7 %	5 607
	6A	M – Reklama a průzkum trhu	2 364	891	37,7 %	105,7 %	1 473
	6A	P – Vzdělávání	1 580	680	43,0 %	120,7 %	900
	6A – Celkem		46 893	48 285	17 210	35,6 %	100,0 %
	Firmy se zaměstnanci, více rizikové činnosti	6B	A – Zemědělství	4 328	920	21,3 %	47,7 %
6B		B, D, E – Těžba a sítě	2 064	832	40,3 %	90,5 %	1 232
6B		C – Průmysl	11 350	5 043	44,4 %	99,7 %	6 307
6B		F – Stavebnictví	13 785	7 600	55,1 %	123,8 %	6 185
6B		G – Vozidla	2 967	1 540	51,9 %	116,5 %	1 427
6B		H – Doprava a logistika	3 820	1 476	38,6 %	86,7 %	2 344
6B		I – Ubytování, stav, pohostinství	8 650	2 936	33,9 %	76,2 %	5 714
6B		J – Informace a komunikace	4 593	1 502	32,7 %	73,4 %	3 091
6B		K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	34 355	16 042	46,7 %	104,8 %	18 313
6B		P – Vzdělávání	1 664	1 349	81,1 %	182,0 %	315
6B		R-S – Kultura, zábava a ostatní	8 873	3 723	42,0 %	94,2 %	5 150
6B – Celkem		92 810	96 449	42 963	44,5 %	100,0 %	
OSVČ se zaměstnanci		7	A – Zemědělství	4 545	1 253	27,6 %	58,3 %
	7	A – Zemědělství – méně rizikové	1 352	354	26,2 %	55,4 %	998
	7	B, D, E – Těžba a sítě	1 324	771	58,2 %	123,1 %	553
	7	C – Průmysl	6 816	3 462	50,8 %	107,4 %	3 354
	7	C – Průmysl – méně rizikový	655	252	38,5 %	81,3 %	403
	7	F – Stavebnictví	6 957	4 312	62,0 %	131,0 %	2 645
	7	G – Nеспециализovaný maloobchod	2 653	1 036	39,1 %	82,6 %	1 617

Popis skupiny	Kód skupiny	Ekonomická činnost (kód NACE a specifikace)	Počet registrovaných subjektů	Součet pojištění	Propojištěnost	Relativně vůči propojištěnosti ve skupině	Nepojištěné subjekty (minimální odhad)
OSVČ se zaměstnanci	7	G – Velkoobchod mimo vozidel	4 614	1 813	39,3%	83,1%	2 801
	7	G – Vozidla	2 767	1 668	60,3%	127,4%	1 099
	7	G – Vozidla – méně riziková	4 574	2 358	51,6%	109,0%	2 216
	7	H – Doprava a logistika	4 885	2 832	58,0%	122,6%	2 053
	7	I – Ubytování, stav, pohostinství	11 766	4 339	36,9%	78,0%	7 427
	7	J – Informace a komunikace	341	128	37,5%	79,4%	213
	7	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	8 766	4 969	56,7%	119,8%	3 797
	7	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	125	51	40,8%	86,3%	74
	7	M – Ostatní profese vědecké a technické	1 094	507	46,3%	98,0%	587
	7	M – Reklama a průzkum trhu	350	126	36,0%	76,1%	224
	7	P – Vzdělávání	416	145	34,9%	73,7%	271
	7	R-S – Kultura, zábava a ostatní	3 226	1 424	44,1%	93,3%	1 802
		7 – Celkem		69 028	67 226	31 800	47,3%
Firmy s šesti a více zaměstnanci, obrát přes 3 mil. Kč	8	A – Zemědělství	2 822	653	23,1%	26,2%	2 169
	8	A – Zemědělství – méně rizikové	544	121	22,2%	25,2%	423
	8	B, D, E – Těžba a sítě	1 423	1 352	95,0%	107,6%	71
	8	C – Průmysl	12 977	11 611	89,5%	101,3%	1 366
	8	C – Průmysl – méně rizikový	1 284	987	76,9%	87,1%	297
	8	F – Stavebnictví	6 933	7 943	100,0%	113,2%	0
	8	G – Nеспециализovaný maloobchod	894	699	78,2%	88,5%	195
	8	G – Velkoobchod mimo vozidel	7 479	6 753	90,3%	102,3%	726
	8	G – Vozidla	1 845	1 954	100,0%	113,2%	0
	8	G – Vozidla – méně riziková	3 757	3 627	96,5%	109,3%	130
	8	H – Doprava a logistika	4 001	4 084	100,0%	113,2%	0
	8	I – Ubytování, stav, pohostinství	4 209	3 491	82,9%	93,9%	718
	8	J – Informace a komunikace	1 980	1 642	82,9%	93,9%	338
	8	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví	11 000	10 355	94,1%	106,6%	645
	8	K – Ostatní služby mimo zdravotnictví – méně rizikové	211	194	91,9%	104,1%	17
	8	M – Ostatní profese vědecké a technické	751	579	77,1%	87,3%	172
	8	M – Reklama a průzkum trhu	639	546	85,4%	96,8%	93
	8	P – Vzdělávání	7 849	5 060	64,5%	73,0%	2 789
	8	Q – Zdravotnictví	2 924	3 390	100,0%	113,2%	0
	8	R-S – Kultura, zábava a ostatní	2 278	1 892	83,1%	94,1%	386
	8 – Celkem		92 794	75 800	66 933	88,3%	100,0%
*)	9	Q – Zdravotnictví	25 545	26 156	100,0%	100,0%	0
	9 – Celkem		25 545	25 545	26 156	100,0%	100,0%

*) Firmy s činností ve zdravotnictví

Celkový součet	2 788 104	401 945	2 827 355	336 473	11,90%
-----------------------	------------------	----------------	------------------	----------------	---------------

2 Příklady

Pro ilustraci významu pojištění odpovědnosti uvádíme několik konkrétních případů, kdy sjednání pojištění odpovědnosti podnikatele pomohlo klientům: pojišťovna uhradila způsobenou škodu poškozeným, aniž by viník musel škodu hradit sám a ohrozilo by to jeho finanční situaci, což pro statisíce nepojištěných společností a živnostníků reálně hrozí.

- Instalatér prováděl montáž rozvodů vody v pražském bytovém domě, v novostavbě. Asi po roce bylo zjištěno, že dochází k úniku vody ze svaru na potrubí, které bylo předmětem zakázky uvedeného instalatéra. Voda poškodila malby, tapety, sádkokartony a podlahy (s tím se pojila i demontáž a opětovná montáž kuchyňských linek), dále byly poškozeny zárubně a dveře. Jelikož byly při zjištění závady byty již obydleny, vznikly také náklady spojené se stěhováním, vysoušením, spotřebou elektrické energie apod. Celkem bylo z pojištění odpovědnosti vyplaceno 154 884 Kč.
- V celém segmentu aktivních firem ostatních služeb mimo zdravotnictví se nachází 149 399 subjektů, nicméně pojištění má sjednáno pouze 45 007 společností – téměř 105 000 firem a živnostníků se vystavuje riziku, že uvedenou škodu zaplatí ze svého.
- Podnikatel provozoval svou činnost v pronajatých prostorách. Po prasknutí přírodní hadičky na WC, neboť zde neprováděl kontrolu ani údržbu, vytékající voda poškodila stavební součásti budovy a dále i prostory ordinace lékařky. Ta uplatnila škodu na lékařském vybavení ordinace a ušlý zisk. Celkem bylo vyplaceno 587 955 Kč.
- Pojištěný prováděl v novém rodinném domě připojení tepelného čerpadla. Při navýšení tlaku vody ve vodovodním řádu došlo k uvolnění hadičky k tepelnému čerpadlu a vytopení domu. Celkem bylo vyplaceno 798 085 Kč.
- Při štukování stěny pro zákazníka došlo neopatrností řemeslníka ke stržení televi-
zoru. V rámci likvidace této události bylo vyplaceno 4750 Kč.
- Pojištěná vlastní penzion a v době ubytování hostů došlo ve večerních hodinách neznámým pachatelem k odcizení odložených jízdních kol. Celkem bylo vyplaceno 20 908 Kč.
- Oblast aktivních firem v odvětví ubytování, stravování a pohostinství zahrnuje 46 339 registrovaných subjektů, nicméně pojištění má sjednáno pouze 11 806 společností, proto se téměř 35 000 firem a živnostníků vystavuje riziku, že případnou škodu budou muset hradit z vlastních prostředků.
- Pojištěný instaloval skleněnou stěnu v reprezentační místnosti společnosti, přičemž došlo k pádu této stěny a poškození tapety, podlahové krytiny a designového nástěnného světla. Celkem bylo vyplaceno 69 025 Kč.
- V důsledku špatného zajištění výstavního stánku došlo k poškození vedle stojícího vozidla. Bylo vyplaceno 5997 Kč.
- Při kácení stromu došlo k utržení kmene v nedořezu a k pádu části stromu na sloup vysokého napětí. Energetické společnosti byla uhrazena škoda ve výši 178 387 Kč.
- V segmentu aktivních firem v síťových odvětvích a v odvětví těžba dřeva je registrováno 12 719 subjektů, nicméně pojištění má sjednáno pouze 3732 společností – téměř 9000 firem a živnostníků se vystavuje riziku, že uvedenou škodu zaplatí ze svého. ●

Petr Jedlička

Vystudoval matematiku na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy. Absolvoval postgraduální studium se zaměřením na výpočty technických rezerv v neživotním pojištění. Disertační práci obhájil v roce 2008. Svoji kariéru zahájil roku 2004 jako analytik / pojištný matematik v České kanceláři pojistitelů. Má na starosti pojištně-matematickou agendu, zajištění garančního fondu, predikce a statistické modelování trhu pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Od roku 2007 je certifikovaným členem České společnosti aktuárů. Výsledky analýz pravidelně prezentuje v rámci komerční i akademické sféry. Od roku 2012, po založení dceřiné společnosti SUPIN, rozšířil rozsah činností o další pojištná odvětví nad rámec povinného ručení a působí vedle pojištněmatematické oblasti ČKP a oblasti analýz trhu povinného ručení také jako hlavní analytik České asociace pojišťoven.

Analýza pojištění obecné odpovědnosti

Autor

Petr Jedlička

Vydavatel

Česká asociace pojišťoven
Na Pankráci 1724/129, Gemini B
140 00 Praha 4
Tel.: +420 222 350 150
E-mail: info@cap.cz
www.cap.cz

Využití předloženého materiálu povoleno pouze se souhlasem vydavatele a při zachování autorských práv

Grafické zpracování

Přemysl Šíffel
www.artpublishing.cz

Tisk

PRINCO, a. s.
www.princo.cz